

[Dorit Myltoft]

Efter gældende regler er der realrenteafgifts-fritagelse for visse investeringer i privat byfornyelse, nybyggeri af erhvervsjendomme og byggeri og forbedring af ejendomme i byfornylesområder. Desuden gælder der en ramme, således at forstå at investeringer, der ligger inden for en ramme på 1,8 mia. kr. for indeværende år, vil kunne være realrenteafgiftsfrie.

Dette lovforslag går ud på at muliggøre, at også andet byggeri kan blive realrenteafgiftsfrit, forudsat at det påbegyndes enten i 1993 eller 1994.

Det nye er, at boligbyggeri og institutionsbyggeri også kan blive realrenteafgiftsfritaget. De eksisterende ordninger, bl.a. realrenteafgiftsfritagelsen for byggeri af erhvervsjendomme, lider af den skævhed, at de kun vanskeligt kan udnyttes fuldt ud, fordi der ikke er efterspørgsel efter den slags byggerier. Der er som bekendt tusindvis af tomme kvadratmeter erhvervslejemål rundt omkring i byerne, og derfor er det ikke netop den vej, man skal gå, hvis man skal sætte yderligere gang i byggeriet. Der er langt mere behov for nye typer boliger, for mere byfornyelse og for nyt institutionsbyggeri. Derfor er det fornuftigt, at det nu foreslås, at også denne type byggeri kan nyde gavn af realrenteafgiftsfritagelsen.

Det Radikale Venstre anser det foreliggende forslag for at være et fornuftigt led i bestræbelserne på at få sat gang i beskæftigelsen, og vi forventer, at der kan skabes bred enighed om forslaget, så vi kan få igangsat ordningen snarest.

Det Radikale Venstre støtter forslaget og kan tilsige en hurtig og positiv udvalgsbehandling.

Jeg skal desuden meddele, at Kristeligt Folkeparti ligeledes støtter forslaget.

Skatteministeren (Stavad):

Også her vil jeg sige tak for en helt igennem positiv modtagelse fra alle ordføreres side.

Jeg vil specielt sige tak til Venstre og De Konservative for de positive bemærkninger fra de to partier. Når jeg nævner Venstre og De Konservative, hænger det sammen med, at vi har holdt sammen, om jeg så må sige, om realrenteafgiften i aftaler og forlig, lige fra ordningen startede.

Jeg tror, det er vigtigt, at vi på dette område opretholder den brede enighed. Og derfor er

en forudsætning for, at de ændringer, der ligger i dette lovforslag, kan gennemføres, også, at der er enighed mellem aftalepartierne om ændringerne. Derfor kan jeg ifølge sagens natur selvfølgelig også give tilsagn om at ville opfylde hr. Peter Brixtoftes ønske om en drøftelse af reglerne om privat byfornyelse, der har relation til realrenteafgiftsloven.

Så også i forbindelse med dette forslag vil jeg konkludere med en tak for positiv modtagelse.

Jeg håber, at vedtagelsen af lovforslaget kan yde sit positive bidrag. Ingen kan i dag sige, om det bliver et stort bidrag eller et mindre bidrag, men det er i hvert fald et bidrag, der trækker i den rigtige retning, nemlig i retning af højere aktivitet og en bedre beskæftigelse.

Så tak for modtagelsen!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 79:

Forslag til folketingsbeslutning om at øge sikkerheden hos det danske personel ved FN's fredsbevarende styrke i det forhenværende Jugoslavien (UNPROFOR) samt udvide det danske bidrag til UNPROFOR's hovedkvarterkompani i Bosnien-Hercegovina.

Af forsvarsministeren (Hans Hækkerup).
(Fremsat 23/3 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Helen Beim (S):

[Helen Beilm]

Beslutningsforslag nr. B 79 handler jo om, at vi vil lave en folketingsbeslutning om at øge sikkerheden for det danske personel, som er sendt ud med fredsbevarende formål i den FN-fredsbevarende styrke, der kaldes UNPROFOR.

Forslaget handler også om, at vi vil sende materieforstærkning i form af sanitetskapacitet, også på transportområdet, herunder panserede mandskabsvogne, samt for så vidt angår Kroatien våben til at øge evnen til nærforsvar. Alt i alt noget, som medfører, at der er behov for et ekstra mandskab på ca. 130 personer.

Jeg vil på Socialdemokratiets vegne gerne gøre følgende bemærkninger til forslaget:

Vi står fast ved, at vores engagement i Kroatien, Bosnien-Hercegovina og Makedonien fortsat skal finde sted. Uden FN's indsats, hvori vi er en del, ville denne vinters tab givetvis have været langt større.

Vi støtter ligeledes den udvidelse af det danske bidrag til FN's hovedkvarter i Bosnien-Hercegovina, som FN har anmodet om, og finder det helt naturligt, at Danmark deltager heri. Vi vil naturligvis altid, når det er muligt, imødekomme sådan nogle anmodninger.

Vi ønsker ligeledes at øge sikkerheden for det danske personel i det tidligere Jugoslavien ved at udstyre styrkerne med ekstra materiel inden for de rammer, som FN tillader.

Vi vil også understrege, at der ikke er nogen øget fare. Men vi ønsker at være sikre på og at sikre, at de danske styrker også skal kunne løse deres opgaver og forsvare sig selv, hvis udviklingen skulle føre til den værst tænkelige situation.

Vi vil gerne understrege, at udstationeringen sker efter de hidtidige regler. Vi tror, det er formålstjenligt ikke at ændre reglerne nu, men i stedet at finde en endegyldig afklaring heraf i forbindelse med en etablering af den internationale styrke, som vi må diskutere senere her i Folketinget.

Vi støtter, at den nødvendige nettobevilling findes ved en forhøjelse på 30 mio. kr. af forsvarets bevillinger til sådanne operationer efter den hidtidige model.

Sidst, men ikke mindst vil jeg gerne understrege, at det altid er alvorligt, når vi skal sende dansk personel ud til den slags opgaver. Vi finder, at det er en meget tilfredsstillende måde, opgaverne indtil nu er blevet løst på, og vi fin-

der det kun naturligt, at vi til stadighed bakker op om personellet, bl.a. ved at sikre dem så godt som muligt.

Derfor støtter Socialdemokratiet dette beslutningsforslag.

Fischer (KF):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Helge Adam Møller, ikke kan være til stede, da han er på vej til et NATO-møde i udlandet, skal jeg på hans vegne sige følgende:

Det Konservative Folkeparti kan helt tilslutte sig hovedformålet med dette forslag, nemlig at øge sikkerheden for det danske personel, der er tjenstgørende i FN-enhederne i såvel Kroatien som i Bosnien-Hercegovina. Soldaterne er sendt af sted for at forsøge at hindre krigshandlingerne i at sprede sig og for at yde humanitær hjælp og støtte til mennesker, som uden egen skyld lider under krigshandlingerne.

Det var rigtige og nødvendige beslutninger, vi traf i Folketinget, da vi sidste år besluttede at sende enhederne af sted. I dag kan vi konstatere, at de har løst og fortsat løser deres opgaver på effektiv og professionel vis – og det under vanskelige og ganske svære forhold.

Derfor skal der selvfølgelig også gøres, hvad der er muligt for at give enhederne størst mulig sikkerhed under løsningen af de nødvendige opgaver, også hvis situationen skulle udvikle sig, så forholdene bliver anderledes og vanskeligere, end de er i dag.

Vi ønsker, at disse ekstra 130 mand plus de nødvendige våben og det ekstra materiel ankommer til Kroatien og Bosnien så hurtigt som muligt.

Jeg vil gerne understrege, at vi havde nøjagtig samme holdning, da dette forslag første gang blev præsenteret for vor ordfører den 24. februar. Den konservative melding til regeringen den dag var ganske klar. Vi sagde: 1) Vi er enige i forslagets formål. 2) Vi ønsker forslaget fremsat så hurtigt som muligt. 3) Vi er enige med ministeren i, at finansieringen skal gennemføres, jf. forsvarsforliget. Det vil sige, at pengene skal tages uden for forsvarsbudgettet, og sådan blev det jo også.

Derfor er der grund til i dag at konstatere, at det ikke er Det Konservative Folkeparti eller Venstre, der har sinket dette forslag. Årsagen til dette må regeringen finde i egne rækker.

[Fischer]

Men nu er forslaget her, og vi kan tilsikre støtte og hurtig udvalgsbehandling, så de danske enheders evne til at løse deres opgaver under en truende situation forbedres, samtidig med at enhedernes evne og mulighed for at gennemføre nærforsvar øges betragteligt.

Til slut en bemærkning vedrørende de retningslinier, efter hvilke personellet skal udsendes. Forslaget siger, at det skal ske efter samme retningslinier som hidtil, hvilket betyder, at officerer og specialister kan beordres til Kroatien, hvis der er behov; det kan de ikke til enheden i Bosnien. Dette forslag havde været en god lejlighed til at ændre det forhold, således at styrken til Bosnien blev udsendt på nøjagtig samme vilkår som styrken til Kroatien.

Den holdning havde den konservative folketingsgruppe, da vi diskuterede sagen i september sidste år, og den har vi fortsat. Vi finder, det er sagligt forkert, at beordring ikke kan anvendes i Bosnien, og vi kan i dag konstatere, at såvel stampersonellets som officerernes organisationer enstemmigt tager afstand fra den særlige »frivillighedsmodel«, som styrken i Bosnien er udsendt efter.

Beslutningsforslag nr. B 79 burde have skabt klarhed og entydighed på dette område, også fordi vi ved, at den løsning, der i øjeblikket gælder for styrken i Bosnien, vil blive ændret i fremtiden, senest i forbindelse med opstillingen af den ny internationale brigade.

Med denne ene, men ganske væsentlige principielle bemærkning til forslaget indhold kan jeg tilsiqe konservativ støtte til en hurtig vedtagelse af forslaget.

Svend Aage Jensby (V):

Det er nu omkring et års tid siden, at de første danske soldater påbegyndte deltagelsen i nok den største FN-operation, Danmark har deltaget i i de sidste vel snart 20 år, nemlig den i Kroatien. Det engagement udvidede vi den 18. september 1992, da den tidligere regering fik stort flertal for sit beslutningsforslag om at sende tropper til Bosnien-Hercegovina. Vi har nu i det tidligere Jugoslavien ca. 1.200 mand de nævnte steder og i Makedonien, som under utrolig vanskelige forhold gør et fortræffeligt fredsbevarende arbejde og et fortræffeligt humanitært arbejde, som fortjener den største mulige anerkendelse. Det er jo også en anerkendelse, som har fundet udtryk ikke alene i Dan-

mark, men i det hele taget hos officerer og befolkninger i den vestlige verden.

Samtidig har Danmarks holdning og positive støtte til FN's operationer bidraget til, at Danmark er det land, der topper med hensyn til at yde bidrag til FN's operationer næsten overalt i verden.

Det er en fornøjelse at læse det sidste nummer – tror jeg det var – af FN-Orientering fra i år, hvor den danske FN-ambassadør gør rede for, hvordan der nu i FN står respekt om Danmark på grund af det her. Det er såmænd ikke så tit, at der har stået så meget respekt om Danmark, når vi har snakket om at bruge vores officerer, vores soldater til noget overhovedet. Men her er det da dejligt at kunne konstatere, at her nyder vi altså lidt respekt. Der var mange år, hvor det ikke var for godt.

På baggrund af det, jeg har nævnt om vores personels fremragende indsats, på baggrund af, at det tilsyneladende udvikler sig mere og mere i forrænde retning dernede, og på baggrund af, at FN's fredsmægleres og EF's intense fredsforhandlinger har vanskeligt ved at vinde gehør – jeg skal ikke placere ansvaret for det – skal man forstå, at Venstre naturligvis kan støtte det her forslag fuldkommen.

Det indeholder to elementer – og det skal ses i lyset af opfordringer fra FN – nemlig gennemførelsen af foranstaltninger til at øge sikkerheden for vores personel på en måde, som er beskrevet i bemærkningerne på side 3. Det manglede bare, om noget parti her i Folketinget ikke skulle kunne gå ind for sådanne foranstaltninger og bære de byrder, det koster.

Det var det ene.

På samme måde kan vi naturligvis støtte det andet led i forslaget, der går ud på at øge hovedkvarterkompagniet med 13 mand og etablere det sanitetspersonel, der skal være herhjemme.

Vi har fra Venstres side lagt utrolig meget vægt på, at det her bliver gennemført. Men lad mig så også sige, som hr. Fischer sagde, at vi har lagt lige så afgørende vægt på, at det her ikke er noget, der kommer til at belaste vores forsvar i øvrigt. Vi kunne snart stå med et forsvar uden effektivitet i dette land, hvis vi gang på gang skulle tage penge af forsvarsbudgettet til sådanne operationer. Derfor er vi meget tilfredse, må jeg sige til ministeren, med, at det udtrykkeligt fremgår af side 3 i bemærkning-

[Svend Aage Jensby]

ne, hvordan det skal finansieres, nemlig uden for forsvarsbudgettet. Det har vi også haft nogle positive drøftelser om, som mundede ud i noget fornuftigt.

Pelle Voigt (SF):

Som bekendt har SF støttet vores FN-udstationering i Kroatien med det mandat, den styrke havde, lige fra begyndelsen, ligesom vi støtter udsendelsen af folk til forebyggende arbejde ved den makedonske grænse og andre steder.

Vi var imidlertid, da beslutningen blev truffet her i Folketinget om at sende en styrke til Bosnien-Hercegovina, af den opfattelse, at mandatet for denne styrke var uklart, at det var uklart, hvad man ville foretage sig med styrken i forbindelse med en eskalation af konflikten i Jugoslavien, og at det var uklart, hvad der egentlig var det langsigtede mål med styrkens tilstedeværelse med det udvidede mandat, den havde i forhold til det at være i stand til at skyde igen i tilfælde af et angreb.

Der er ingen tvivl om, at det er af bitter nødvendighed, at vi har FN-styrker i det tidligere Jugoslavien. Der er ikke nogen tvivl om, at Danmark bør bidrage til arbejdet med at skabe en stabil fredsordning i Jugoslavien, selv om det ser meget sort ud i den nuværende situation med konfliktens parter og de holdninger, som konfliktens parter indtager.

Men der er meget, der tyder på, at vi kan komme til at stå over for en situation i Jugoslavien, hvor FN's engagement enten gennem en beslutning eller igennem en delvis utilsigtet eskalation bevæger sig i retning af en meget farligere, meget mere omfattende konflikt end den, vi kender i øjeblikket. Vi ved det ikke, vi kan konstatere, at de to fredsmæglere, Owen og Vance, i den øjeblikkelige situation synes at have meget lidt held med deres bestræbelser. Vi kan ønske dem alt muligt held, vi kan ønske held for de fortsatte mæglingsbestræbelser, men faren for en stærk eskalation af konflikten med FN som krigsførende part foreligger.

I den situation vil vores FN-styrker i det tidligere Jugoslavien stå i en farlig situation, fordi FN-styrkerne jo i den nuværende situation, selv med de rent fredsbevarende opgaver, som man udfører i Jugoslavien, i en større krigssituation vil kunne komme til at stå som gidsler.

Vi undrede os lidt over beslutningsforslaget her i dag, vil jeg sige. I bemærkningerne til beslutningsforslaget fastslås det jo, at det er regeringens opfattelse, at den senere tids udvikling ikke har medført en øget fare for det danske personel. Alligevel foreslår man altså en række foranstaltninger for at øge sikkerheden. Og når man kigger på indholdet af disse foranstaltninger, så synes jeg også, at man må undre sig. Det vil vi gerne have ministeren til at redegøre nøjere for i Folketingets Forsvarsudvalg.

Vi synes, at der er al mulig grund til at forbedre beskyttelsen i form af øget pansring, i form af bedre beskyttelsesdragter, bedre materialer – det skal naturligvis også være beskyttelsesdragter, som man kan bære i terrænet – og vi støtter hele det arbejde, som er i gang.

Vi støtter varmt ideen om at øge mobiliteten, at gøre sanitetstropper klar osv. Men vi stiller os noget uforstående over for nødvendigheden af at tilføre styrken netop i Kroatien to pansrede mortarsektioner samt en panserværnsraketafdeling med missiler af typen TOW, som der står i bemærkningerne til forslaget.

Forestiller man sig, at vores styrke i Kroatien, som indtil nu på forbilledlig vis har løst sin opgave uden at løse et skud, skal indlade sig i skudvekslinger, ikke alene ved at rette mortarild, jeg formoder mod snigskytter eller andre svært tilgængelige mål, men ligefrem ved at gå ind i nedkæmpning af panserstyrker i området?

Hvad er det værst tænkelige tilfælde, som der henvises til i bemærkningerne? Det vil vi svært gerne have afklaret, før vi kan forstå den dybere mening med forslaget her, og før vi kan tage endelig stilling til, om vi synes, at dette her er fornuftigt.

Umiddelbart synes vi ikke, at der er noget i arbejdsforholdene for den danske styrke i Kroatien, der taler for tilførsel af hverken mortarsektioner eller panserværnsraketter. Men jeg vil da gerne vide, hvad det er for en ny type opgaver, hvad det er for en ny situation, man forestiller sig kan opstå, og som kan gøre den slags nødvendig.

Annette Just (FP):

Vi i Fremskridtspartiet er nu ikke særlig meget i tvivl om, at der er en ny situation, selv om den ikke er så forfærdelig ny. Den er fra den 18. september.

[Annette Just]

Men allerede på det tidspunkt, den 18. september 1992 – det er jo ikke mere end godt og vel et halvt år siden – da gjorde vi opmærksom på, at det var en borgerkrig i udbrud. Det var der ikke så mange der ville høre på. Vi gjorde opmærksom på, at når man sendte FN-tropper til Bosnien-Hercegovina, så var det som freds-skabende og ikke som fredsbevarende. Der var et flertal her i Folketinget, som sagde: Nej, nej, det er skam fredsbevarende.

Ikke desto mindre tror jeg, at alle er enige om i dag, som det blev sagt så klogt af den konservative ordfører, at det var for at forsøge at forhindre krigshandlingerne i at sprede sig. Når man søger at forhindre krigshandlinger i at sprede sig, så har man altså også erkendt, at der er krigsaktivitet. Ellers kan man jo ikke bruge den slags udtryk.

Det er med nogen forbløffelse, at man kan høre den socialdemokratiske ordfører stå og sige – hvad der i øvrigt står i lovforslaget, men det kommer også fra samme parti – at der er ingen øget fare.

Fremskridtspartiet tror af mange gode grunde ikke på den sætning. Og det er ikke kun, fordi vi læser overskrifterne i aviserne, det er også, fordi vi lytter efter, hvad det er, der sker. Der er øget fare.

Fremskridtspartiet vil meget gerne være med til at sikre, at det danske personel, som et flertal her i Folketinget har været med til at tvinge derned, i det mindste også bliver sikret ordentligt, og at det får nogle ordentlige våben, det kan bruge, når det nu skal være dernede.

Derfor vil vi også komme med forslag om, at man får delt dette forslag op, således at sikkerheden for det personel, der er sendt til henholdsvis Kroatien og Bosnien-Hercegovina, bliver ét punkt og det med at forøge mandskabet bliver et andet punkt. Vi kan ikke gå ind for at forøge det danske mandskabskontingent, når vi sender det ned til egentlige krigszoner, og det mener vi at man bør regne Bosnien-Hercegovina for – egentlig krigszone. Man behøver ikke at se meget tv for at kunne genkende krigszoneaktiviteter.

Der er vel heller ikke nogen, der er i tvivl om, at hvis det ikke var, fordi der var så ustabil en situation i Rusland lige nu, så havde vi fået eskaleret en del mere, allerede ved at man ville have håndhævet det flyforbud, som er blevet iværksat over for de serbiske flyvende maskiner.

Selvfølger vil det give eskalation. Vi kan håbe på, at det ikke bliver for meget.

Når Venstre bruger argumenter som, at på dette felt har Danmark i hvert fald vundet lidt respekt i FN-regi, fordi vi er det land, der har ydet mest, så synes jeg, det er en pauvre respekt at have vundet på den måde i stedet for at respektere de soldater, vi under falske forudsætninger sender direkte ned i krigszone.

Jeg glæder mig til udvalgsarbejdet og går som sagt ind for, at de folk, som et flertal her i Folketinget har sendt derned, i hvert fald får en chance for ikke blot at forsvare sig selv, men så sandelig også at blive beskyttet.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Må jeg sige i anledning af fru Annette Justs bemærkninger om Venstres holdning, at jeg synes egentlig, det er sølle.

I sin tid, da vi sendte »Olfert Fischer« til Golfen, ville Fremskridtspartiet ikke gå ind for det, fordi man ikke måtte skyde dernede. Sidste gang, i september 1992, da vi skulle have folk til Bosnien-Hercegovina, ville man ikke være med. Nu vil man halvvejs være med til noget af det her.

Når jeg taler om, at der er stor respekt om Danmark, så er det, fordi vi dog viser, at vi vil deltage i det internationale engagement for at sikre mennesker og for at sikre freden, og Venstre og Socialdemokratiet og De Konservative gør alt muligt for at sikre vores soldater med det her beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det ville dog være rart, hvis der var nogen, der ville lytte efter, hvad der blev sagt. Ingen har nogen sinde beskyldt mig for at tale for hurtigt eller for lavt.

Det, jeg sagde, var, at de soldater, vi har sendt derned, skal vi også sikre, og vi skal give mulighed for, at de har våben, så de kan sikre sig selv. Helt enig! Men vi har hele tiden været imod at sende danske FN-soldater ned i krigszone, og vi taler om Bosnien-Hercegovina her. Det var en ganske og aldeles anden situation i Golfområdet med et krigsskib, vi sendte derned og samtidig pålagde dem, at bliver der brug for det, så må I for guds skyld ikke skyde.

[Annette Just]

Se, det var noget andet. Det redegjorde jeg for dengang.

Men kom ikke og sig, at vi gør noget halvvejs. Vi har gjort det fuldt blæsende hele vejen. Jeg tror ikke, at der er en eneste, der har gidet åbne ørerne, der har været i tvivl om, at vi gik ind for det fredsbevarende, men ikke det freds-skabende, når vi taler FN-tropper.

Svend Aage Jensen (CD):

CD kan helt og fuldt tilslutte sig det fremsatte beslutningsforslag om at yde de udsendte danske styrker den størst mulige sikkerhed og det bedst mulige udstyr til løsning af den betydningsfulde opgave i en på alle måder ulykkelig situation på Balkan.

Ligeledes er CD enig i, at personeltilførslen til opgaven i Kroatien og Bosnien-Hercegovina øges, samt at der etableres et sanitetsberedskab, som kan udsendes med kort varsel, og derfor støtter Centrum-Demokraterne beslutningsforslaget.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg tror, at der er mange, der stiller sig selv spørgsmålet, hvorfor dette forslag er nødvendigt, i hvert fald blandt dem, der har pårørende i det tidligere Jugoslavien, og derfor synes jeg ikke, at det er hjælpsomt, når fru Annette Just sådan lidt diffust går op og siger, at hun tror ikke på, at der ikke er en øget fare. Jeg tror, at det er med til at sprede en fornemmelse af, at her er et eller andet galt, og jeg synes lige så godt, at vi kan sige, hvad tingene drejer sig om.

Det her drejer sig om usikkerhed. Det drejer sig ikke om en konkret fare. Det drejer sig om usikkerhed, og det ved vi alle sammen er til stede i Jugoslavien og i de forslag, der har været på at prøve på at løse op for konfliktsituationen og kampene. Vi ved alle sammen, at mæglingsbestrebelse har det vanskeligt. Vi ved om den frustration, som mæglerne har haft, som man har i de internationale organisationer, og som man selvfølgelig også har blandt FN-styrkerne, og vi ved om de problemer og sammenstød af væbnet karakter, som de er vidne til og en gang imellem direkte bliver konfronteret med, og det er klart, at selvfølgelig er der en fare, og det har der været hele tiden. Det var der også, da Folketinget tog stilling i efteråret, men jeg synes, at det ville være

forkert at sprede det indtryk, at vi nu sender forstærkninger og materiel af sted, fordi der er en konkret fare.

Jeg synes derimod, at man skal holde sig til det, der er det centrale, nemlig at vi her udnytter det mandat, som FN har givet gennem resolution til at øge den militære tilstedeværelse i form af personel, men også i form af forsvarsmateriel. Det er klart, at når man ikke ved, om det ender med en forhandlingssituation og en forhandlingsaftale eller det ender med en situation, hvor man ikke kan forhandle længere, så er man nødt til at være forberedt på lidt af hvert, og det er det, vi nødvendigvis i personellens interesse er her.

Så vil jeg også gerne sige, at når hr. Svend Aage Jensby tidligere var inde på, at det var dog dejligt, at Danmark nu havde fået en rolle, som vi kunne være bekendt i FN, så tror jeg, at det er en misforståelse. Danmark har altid haft et godt omdømme i FN. Det har ikke været dér, der har været problemer, tværtimod er vi altid gået foran, når der var brug for fredsbevarende aktioner.

Det, der har været et problem en gang imellem, har måske været, at hr. Svend Aage Jensbys parti har været lidt tilbageholdende, når det gjaldt om at tage nedrustningsinitiativer, som kunne sikre freden, og det synes jeg ikke vi skal snakke om i dag, hvor det, der helt oplagt er tale om, er noget, der burde kunne forene Folketinget, nemlig ønsket om at støtte FN i et højest nødvendigt arbejde for at løse konflikterne i Jugoslavien.

Jeg kan på Det Radikale Venstres vegne helt tilslutte mig forslaget. Det er klart, at vi også hermed tager stilling til noget, hvor vi i efteråret havde problemer, fordi vi ved, at kontraktforholdene for det udsendte personel ikke er sådan på plads, som vi ville ønske, og som de bliver, når den internationale styrke er færdig i overensstemmelse med forsvarsforliget fra november.

Men vi tager til efterretning, at der dengang var et klart flertal i Folketinget, som besluttede en form for frivillighed, som vi ikke syntes var så dybtgående, som vi gerne havde set det, men som dog er en form for frivillighed, og som tager højde for, at en del af personellet kommer ud i situationer, som de ikke kunne forudse. Og vi opfatter dette som en forlængelse af den beslutning, som Folketinget traf i ef-

[Jørgen Estrup]

teråret, og har derfor ikke noget ønske om andet end at støtte, at Folketinget nu foretager den nødvendige forstærkning og sikkerhedsskabelse.

Lad mig så til sidst sige, at jeg kan i hvert fald garantere for, at det er heller ikke Det Radikale Venstre, som har sinket denne beslutning. Vi opfatter det som tilfredsstillende og godt, at vi nu også kan få den finansielle side på plads i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Blot dette til hr. Jørgen Estrup, som postulerer, at Fremskridtspartiet ikke tror på en konkret fare: Jo, Fremskridtspartiet har troet på en konkret fare ved indsættelse af styrker i Bosnien-Hercegovina lige fra starten.

Det, vi siger, er, at den såmænd er øget ganske gevaldigt, og i det beslutningsforslag, som vi har til behandling i dag, står der, at den ikke er øget. Og så siger jeg, at det er i hvert fald ukorrekt, for det er den, det kan alle og enhver se. Problemet er jo altså, at man ikke blot skyder vildt ud i luften, man skyder rent faktisk på levende mennesker.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Nu skal vi ikke strides om ord. Når der bliver lejlighed til at læse, hvad jeg sagde i min ordførertale, vil det også fremgå, at det var præcis det, jeg netop understregede at der var tale om – også i efteråret – en konkret fare, ja.

Men spørgsmålet er: Er den forøget? Er der noget, der specielt gør, at vi nu kan sige: Dette er helt nødvendigt, og de pågældende står og mangler det materiel, der her er tale om?

Nej, det er der ikke tale om. Men der er tale om en usikker situation, og det skal vi selvfølgelig ikke skjule. Det er noget helt andet end at lade, som om faren ved at være der pludselig er steget og blevet meget anderledes, end den var i efteråret. Det er den ikke.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Jeg vil gerne takke for de mange venlige bemærkninger, som ordførerne har givet forslaget.

Jeg vil godt starte med at understrege, at når regeringen har ønsket at fremsætte dette for-

slag, så er det som nævnt ikke, fordi det er vores opfattelse, at den senere tids udvikling har medført en øget fare for det danske personel i Sektor Nord eller i Kiseljac. Vi må dog som ved udsendelsen af personellet til Bosnien-Hercegovina sidste efterår erkende, at der er tale om opgaver, som på den anden side heller ikke er ufarlige, og heller ikke på dette punkt har det ændret sig.

Regeringen har derfor fundet det hensigtsmæssigt ud fra en samlet vurdering af den værst tænkelige situation at forbedre de danske enheders evne til fortsat at løse deres opgaver under en truende situation samt at forbedre personellets sikkerhed og endelig at øge enhedernes evne til at gennemføre nærforsvar, hvis de skulle blive angrebet.

En række foranstaltninger er allerede gennemført. Styrkerne har fået udleveret fragmentationsveste, beskyttelsesbriller mod fragmenter og nye kevlarhjelme. Særlig udsat personel har fået udleveret forstærkede fragmentationsveste og keramikplader til indsættelse i disse. Endelig er en række køretøjer blevet yderligere pansret.

Under mit besøg i Kroatien den 22. og 23. februar drøftede jeg regeringens overvejelser med den daværende chef for UNPROFOR, general Nambiar, der var enig i de påtænkte danske tiltag til forbedring af sikkerheden hos det danske personel.

Regeringen har nu informeret FN's generalsekretær om de danske overvejelser med henblik på at opnå den formelle FN-godkendelse af disse tiltag.

Regeringen finder, at den ud over de allerede iværksatte tiltag bør gøre sit yderste for hurtigst muligt at imødekomme henstillingen i Sikkerhedsrådets resolution nr. 807 om at styrke sikkerheden for personellet ved UNPROFOR.

De planlagte forstærkninger vil derfor kunne tilføres i løbet af april måned. Så snart Folketingets godkendelse foreligger, vil regeringen tage skridt til i Danmark at etablere det i beslutningsforslaget omtalte sanitetsberedskab omfattende 12 læger, sygeplejersker og sygepassere.

Ud over de nævnte tiltag til beskyttelse af det danske personel har FN anmodet Danmark om at øge vores bidrag til UNPROFOR's hovedkvartersskompagni i Bosnien-Hercegovina med 13 mand.

[Forsvarsministeren]

Regeringen er af den overbevisning, at den anmodning bør efterkommes i overensstemmelse med den traditionelle danske politik på dette område. De 13 mand til hovedkvarteret vil kunne tilgå midt i april måned.

Der har i debattens løb været forskellige synspunkter fremme, som jeg vil knytte nogle bemærkninger til.

Hr. Pelle Voigt spurgte i sit indlæg om, hvad der er det værst tænkelige tilfælde, og han stillede yderligere et tillægsspørgsmål om, hvorfor vi mente, at det var nødvendigt også at tilføre panserværnsraketter og morterer.

Fru Annette Just spurgte, hvordan vi i beslutningsforslaget kunne sige, at der ikke er tale om en øget fare.

Jeg vil godt understrege, at når vi siger, der ikke er tale om en øget fare, så er det for det personel, der er i Sektor Nord. Til gengæld har vi oplevet, at der var et angreb ind i en anden FN-beskyttet sektor, Sektor Syd, og det ledte selvfølgelig frem til nogle overvejelser, hvis noget tilsvarende skulle blive tilfældet i Sektor Nord. I forbindelse med angrebet i Sektor Syd skete der også det i Sektor Nord, at serberne, krainaserberne, tog de tunge våben ud af depotet, efter at vi havde brugt meget tid på at sikre, at våbnene var kommet i depot. Man kan sige, at det var et rimeligt skridt til selvforsvar, når FN-styrkerne altså ikke kunne beskytte dem mod et angreb fra kroatisk side. Men det er klart, at en sådan situation selvfølgelig også leder til eftertanke. Desuden kan man forestille sig i forbindelse med implementering af Vance-Owen-planen eller en flyforbudszone, at der kunne forekomme episoder. Vi ved ikke, om det vil ske, det håber vi ikke, men omvendt mener vi, at det er vores ansvar at forsøge at gennemtænke, hvad der kunne ske, hvis f.eks. krainaserberne ville forsøge på en eller anden måde at angribe eller på anden måde genere FN-styrkerne. Og derfor har det selvfølgelig været vores udgangspunkt at forsøge at gøre det maksimale for deres sikkerhed inden for de rammer, som FN opstiller.

Det er klart, at hvis der opstår en spændingssituation, vil det i første omgang være således, at med en tilførsel af pansrede mandskabsvogne vil man være bedre i stand til at gennemføre patruljeringen med en mindre risiko, hvis der skulle blive skudt på dem med håndvåben eller lettere våben, sammenlignet med en situation, hvor man kører rundt i åbne jeeps.

Tilsvarende, hvis der er en situation, hvor vi finder det nødvendigt at sammentrække vores styrker. Så vil det være utrolig nyttigt at have fået tilført pansrede køretøjer, det vil meget nedsætte risikoen, og endelig kan man forestille sig den ekstreme situation, hvor man ville være nødt til at forsøge at evakuere vores styrker fra området, og i den situation ville det være vigtigt at kunne beskytte sig, hvis der var nogen, der ville angribe vores styrker med kampvogne, men det ville også være nødvendigt i et forsøg på at trække styrkerne ud at have en mulighed for at lægge en begrænset ild for at kunne beskytte udtrækningen af styrkerne.

Det, vi har gjort, er, at vi er gået op til det loft, som FN tillader med hensyn til våbensystemer. Jeg mener, det er en naturlig reaktion at sige, at vi, når FN muliggør det, tilfører dem de våbensystemer. Men jeg vil dog godt understrege – og det synes jeg må være meget vigtigt også for hr. Pelle Voigt – at der i det her tilfælde er tale om defensive våben, og det er også klart, at de kun skal anvendes defensivt. I et område, hvor der i øvrigt befinder sig både kampvogne og tungt artilleri, dér må man altså sige, at det ville være meget, meget svært at opfatte det her som en trussel mod nogen af de styrker, der i forvejen befinder sig i området.

Så havde fru Annette Just en tanke om at opdele forslaget, og jeg går ud fra, at fru Annette Just ikke ville opdele forslaget således, at vi sendte PMV'erne derned og ikke sendte køerne med. Det var nok ikke det, der var tanken. Vi er selvfølgelig også bekendt med, at der var to partier her i Folketinget, som sidste gang var imod engagementet i Bosnien-Hercegovina, nemlig SF og Fremskridtspartiet. På den anden side sagde et stort flertal i Folketinget sidste gang ja til vores engagement i Bosnien-Hercegovina, og den udvikling, der siden har været, har klart bekræftet i hvert fald set med mine øjne, at det var rigtigt, at vi engagerede os, og at vores engagement har været med til at spare mange, mange menneskeliv i denne vinter og har været med til at sikre, at nødhjælp nåede frem til folk, der ellers var døde af sult eller sygdom.

Jeg vil slutte med at sige, at jeg takker endnu en gang for den meget velvillige modtagelse, og jeg deltager selvfølgelig meget gerne i en opklaring af eventuelle spørgsmål i forbindelse med det forestående udvalgsarbejde. Det er mit håb, at et bredt flertal i Folketinget ved an-

[Forsvarsministeren]

denbehandlingen af dette forslag vil kunne tilslutte sig, at regeringen gennemfører de foreslåede tiltag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

*Meddelelser fra formanden:***Anden næstformand (Grove):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af Folketinget Helle Degn (S) og Pia Gjellerup (S) har meddelt mig, at de ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor de anmoder om orlov, jf. Folketingets forretningsordens § 42, stk. 3, litra d, fra og med den 30. marts 1993 og om, at stedfortræderne må blive indkaldt.

Medlem af Folketinget Ritt Bjerregaard (S) har meddelt mig, at hun ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor hun anmoder om orlov, jf. Folketingets forretningsordens § 42, stk. 3, litra a, fra og med den 30. marts 1993 og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlem af Folketinget Kaj Poulsen (S) har meddelt mig, at han ønsker at nedlægge sit hverv som medlem af Folketinget fra og med den 30. marts 1993.

Medlemmer af Folketinget Anne Birgitte Lundholt (KF), Thor Pedersen (V) og Kim Behnke (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 144 om disponeringer

i forbindelse med regeringsdannelsen tilbage fra Finansudvalget.

(Beslutningsforslag nr. B 87).

*Skriftlig fremsættelse af forslag:***Anne Birgitte Lundholt (KF):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 144 om disponeringer i forbindelse med regeringsdannelsen tilbage fra Finansudvalget.

(Beslutningsforslag nr. B 87).

Jeg henviser i øvrigt til forslaget tekst og de bemærkninger, der ledsager dette, samt ikke mindst til aktstykket og til de øvrige optrykte bilag og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

*Meddelelser fra formanden:***Anden næstformand (Grove):**

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Landbrugs- og Fiskeriudvalget (24/3 93):

Udtræder: Ernst B. Schmidt (FP)

Ny stedf.: Annette Just (FP)

Det Udenrigspolitiske Nævn (24/3 93):

Udtræder: Pia Kjærsgaard (FP)

Nyt medl.: Annette Just (FP)

Udtræder: Annette Just (FP)

Ny stedf.: Pia Kjærsgaard (FP)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 30. marts 1993 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvide til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 17.20